

Τὸ Ἑθνικὸ Θέατρο ξαναανέβασε μὲ ἐντελῶς νέα διανομή τὸν
«Βασιλικὸν» τοῦ Μάτεσι, ποὺ τὸν εἶχε παρουσιάσει κι ἄλλοτε.

Τὸ ἐπτανησιακὸ αὐτὸ ἔργο, ἓνα ἀπὸ τὰ λίγα κλασικὰ θεατρικά μας κείμενα, πρέπει ἀσφαλῶς καὶ γιὰ τὴν ἐξάαιρετὴ—στὴν ἐποχὴ του—δομὴ, σύνθεσιν καὶ ἀρχιτεκτονικὴν, καὶ γιὰ τὴ γλῶσσαν του, πού, ἔστω καὶ ἂν φαίνεται σήμερον κάπως σχολαστικὴ, ἦταν στὴν ἐποχὴ του πολὺ ζωντανὴ καὶ προοδευτικὴ, καὶ γενικὰ γιὰ ὅλη τὴν καταπληκτικὴ—στὴν ἐποχὴ του—προοδευτικότητα, νὰ ὑπάρχει μόνιμα στὸ ρεπερτόριο τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου.

Δὲ νομίζω ὅμως ὅτι ἡ παράστασις τὸ ἀξιοποίησε καὶ τὸ ἀνέδειξε ὥστε νὰ τὸ δικαιώσῃ. Ἡ διανομὴ, ἴσως γιὰτὶ δὲν ὑπάρχουν στὸ Ἑθνικὸ Θέατρο τὰ κατάλληλα στελέχη, δὲν ἦταν ἀριστὴ. Ἡ Κ. Ἑλ. Ζαφειρίου π.χ., πού ἔπαιξε ἓναν ἀπὸ τοὺς κύριους ρόλους, ἀστόχησε καίρια. Νομίζω ὅτι ἦταν σφάλμα τοῦ κ. Μινωτῆ, πού σκηνοθέτησε τὸ ἔργο, νὰ ἐμμένει στὴν παράδοσιν πού θέσπισε ὁ κ. Ροντήρης, ὁ ὁποῖος τὸ σκηνοθέτησε ἄλλοτε, νὰ θελήσῃ οἱ ἡθοποιοὶ νὰ μιλοῦν συνεχῶς μὲ τὴν ἐπτανησιακὴν προφορὰ, τραγουδιστά. Μερικὲς τραγουδιστὲς νότες ποῦ καὶ ποῦ—μιὰ πού τὸ Θέατρο ὅχι μόνον παραδέχεται τίς συμβατικότητες, μὰ καὶ στηρίζεται σ' αὐτὰς καὶ ἀρκεῖται σὲ ὑποδείξεις—θὰ ἔφθαναν γιὰ νὰ τοποθετηθεῖ τὸ ἔργο μέσα στὸ περιβάλλον του. Τὸ τραγούδι τῆς κάθε φράσης εἶχε τέσσερις ἐνοχλητικὰς συνέπειαι. Ἐνῶ τὸ κείμενον ἀπαιτοῦσε ὅπως—δήποτε περικοπὲς, γιὰτὶ τὸ μᾶκρος του εἶναι δυσανάλογον μὲ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἔργου καὶ προπάντων μὲ τὴν ἀντοχὴ καὶ ὑπομονήν, μὲ τὴν νοοτροπία τοῦ σημερινοῦ νευρικοῦ καὶ βιαστικοῦ θεατῆ, ἡ παράστασις παρατάθηκε ὑπέρμετρα· δυσχέρανε τὴν παρακολούθησιν, τὴν κατανόησιν τοῦ λόγου· δυσχέρανε καὶ τοὺς ἡθοποιούς· τὸ κοινὸν εἶχε συχνὰ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οἱ ἡθοποιοὶ ἦταν τόσο ἀπασχολημένοι μὲ τὴν ἰδιότυπην προφορὰν τοῦ λόγου, ὥστε παραμελοῦσαν τὸ παίξιμον· ἀρκετοὶ ἡθοποιοί, καὶ ἰδιαίτερα ὁ ἐξάαιρετος συνήθως κ. Φυσσοῦν, ὑστέρησαν αἰσθητότατα ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν· μετέφερε τὸ βάρος τοῦ ἔργου ἀπὸ τὰ δραματικὰ στοιχεῖα, πού ἔπρεπε νὰ κυριαρχοῦν, στὰ ἡθο-

γραφικά. Τὰ ἡθογραφικὰ στοιχεῖα ἀπώθησαν τὰ οὐσιαστικά καὶ τὴν πυκνότητα, καθὼς ἔγινε καὶ κατάχρηση ἐμφανίσεων καὶ σοῦρτα φέρτα διάφορων γραφικῶν τύπων.

Ἀντιρρήσεις ἔχω ἐπίσης καὶ γιὰ τὸν κωμικὸ τονισμό ἀπὸ τὴν Κα 'Ελ. Χαλκούση καὶ τὸν κ. Λ. Καλλέργη μερικῶν σκη-
νῶν, ποὺ δὲ δικαιολογεῖται νὰ εἶναι κωμικές. Ὁ κ. Καλλέργης δὲν κατανόησε καθόλου ὅτι ὁ πάτερ φαμίλιας εἶναι παρελθον-
τικός, προσκολλημένος σὲ ἀντιλήψεις ποὺ ἔχουν πιά νεκρωθεῖ,
χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει ὅτι εἶναι καὶ γελοῖος· εἶναι καταδικα-
σμένος σὲ ὑπερφάλαγγιση καὶ παραμερισμὸ κι ἐξαφάνιση, ἀλλὰ
ὁ ἴδιος πιστεύει σὲ ὅσα ὑποστηρίζει.

Ἔτσι, στὸ ἐνεργητικὸ τῆς παράστασης ἀναγράφονται μόνον οἱ δημιουργίες ρόλων ἀπὸ τὴν Κα Β. Ζαβιτσιάνου, ἀπὸ τοὺς κωμικοὺς ἡθοποιοὺς κ.κ. Χρ. Νέζερ, Π. Ζερβό, Μ. Καλογιάν-
νη, Ἀρη Μαλλιαγρό, ποὺ αὐτοὶ καὶ μόνο ἔπρεπε νὰ προβάλ-
λουν τὰ κωμικὰ στοιχεῖα, οἱ σκηνογραφίες τοῦ κ. Κλώνη, τὰ
κοστούμια τοῦ κ. Φωκᾶ.